

Szanowny Pan
Bogdan Zdrojewski
Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego
ul. Krakowskie Przedmieście 15/17
00-071 Warszawa

DWIM/128/13

Warszawa, 18 lutego 2013 r.

Szanowny Panie Ministrze,

Nawiązując do pisma z dnia 31 stycznia 2013 r. dotyczącego projektu *dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi oraz udzielania licencji wieloterytorialnych dotyczących praw do utworów muzycznych na potrzeby wykorzystania na internetowym polu eksploatacji na rynku wewnętrznym*, w zakresie udzielania licencji wieloterytorialnych wyjaśniamy, co następuje.

ZPAV popiera co do zasady ideę uproszczenia systemu wieloterytorialnego licencjonowania praw do utworów muzycznych. Podtrzymujemy stanowisko przedstawione w tej materii w piśmie z dnia 15 października 2012 r. W tym kontekście w odniesieniu do projektu należy zwrócić zdaniami ZPAV uwagę na konieczność wprowadzenia możliwości udzielania niewyłącznych licencji przez uprawnionych poszczególnym organizacjom praw autorskich. Wyłączne licencje nie pozwalają posiadaczom praw na bezpośrednie licencjonowanie swoich praw użytkownikom, równoległe do licencji przyznawanych przez organizacje zbiorowego zarządzania. Ogranicza to elastyczność i zdrową konkurencję między bezpośrednim a zbiorowym systemem udzielania licencji, które są korzystne dla użytkowników i rynku cyfrowego. Wymaganie od organizacji zbiorowego zarządzania umożliwienia udzielania niewyłącznych licencji jako warunku licencji wieloterytorialnych zwiększyłoby elastyczność w licencjonowaniu, ułatwiłoby bezpośrednie licencjonowanie i umożliwiłoby ponowne połączenie podzielonych praw autorskich.

Poniżej przedstawiamy odpowiedzi na załączone pytania w odniesieniu do działalności ZPAV:

Obecne praktyki:

1. W odniesieniu do usług online ZPAV udziela licencji wyłącznie w zakresie webcastingu (radia i telewizji internetowej). W pozostałym zakresie licencje udzielane są bezpośrednio przez uprawnionych producentów fonogramów i wideogramów, zgodnie z wolą samych uprawnionych.
2. W praktyce licencje na webcasting udzielane są przez organizacje zbiorowego zarządzania. Producenci mogą jednak udzielać licencji także indywidualnie.
3. Wytwórnice fonograficzne, zarówno samodzielnie, jak i za pośrednictwem organizacji zbiorowego zarządzania, od kilku lat udzielają wieloterytorialnych licencji na muzyczne usługi online. Na mocy ustanowionych przez producentów fonogramów zasad dotyczących zbiorowego licencjonowania (tzw. porozumienia IFPI w sprawie simulcastingu i webcastingu), użytkownicy mający siedzibę w którymkolwiek kraju UE, mają możliwość uzyskania wielorepertuarowej, paneuropejskiej licencji od każdej uczestniczącej w systemie europejskim organizacji zbiorowego zarządzania prawami producenta fonograficznego.
4. W zakresie objętym umowami zawieranymi przez ZPAV nie napotykamy trudności.

Postulaty usprawnienia obecnego systemu:

5. Usprawnienie obecnego systemu licencjonowania na korzystanie z utworów online wymaga naszym zdaniem zdefiniowania odrębnych pól eksploatacji bardziej szczegółowo niż poprzez ogólne pojęcie publicznego udostępniania, które nie odwzorowuje różnorodności form wykorzystania.
6. Z uwagi na transgraniczny charakter usług online, licencje powinny być wieloterytorialne.
7. Mechanizm udzielania licencji wieloterytorialnych powinien w jak największym stopniu zostać wypracowany bezpośrednio przez zainteresowane podmioty. Ingerencja ustawodawcy europejskiego powinna być ograniczona do kwestii generalnych.

Ocena Tytułu III projektu Dyrektywy:

8. Proponowany w projekcie dyrektywy mechanizm udzielania licencji wieloterytorialnych na korzystanie z utworów muzycznych online mógłby usprawnić system licencjonowania, jednakże oparty jest o nierzeczywiste założenia dotyczące gromadzenia i przetwarzania danych o prawach do poszczególnych utworów. Jednocześnie należy zwrócić uwagę na niebezpieczeństwo, iż proponowane zapisy Tytułu III Dyrektywy będą sprzyjały tworzeniu małej liczby ośrodków z uprawnieniami do udzielania wieloterytorialnych licencji, co doprowadzić może do monopolu najsilniejszych organizacji.
9. Zainteresowanie nabywaniem licencji wieloterytorialnych obejmujących polski repertuar muzyczny istnieje i polskie organizacje jak najbardziej powinny być zainteresowane ich udzielaniem.
10. ZPAV nie posiada stosownych informacji ani też umocowania do dokonania oceny przygotowania innych organizacji zbiorowego zarządzania do udzielania wieloterytorialnych licencji. ZPAV posiada wystarczające informacje o reprezentowanym repertuarze, by udzielać licencji we wskazanym zakresie, po wyrażeniu zainteresowania taką usługą przez uprawnione podmioty.

11. ZPAV nie widzi uzasadnienia dla nabywania licencji wieloterytorialnych obejmujących repertuar polski od zagranicznych organizacji zbiorowego zarządzania.
12. ZPAV zdecydowanie zgadza się z ograniczeniem projektowanych przepisów wyłącznie do praw autorskich do utworów muzycznych. Zapisy dotyczące wieloterytorialnego licencjonowania praw w środowisku cyfrowym nie powinny być rozciągnięte na prawa pokrewne do artystycznych wykonań oraz praw do fonogramów i wideogramów. Korzystanie online z nagrań muzycznych w zakresie powyższych praw jest już licencjonowane przez wytwórnie fonograficzne, zarówno indywidualnie, jak i za pośrednictwem organizacji zbiorowego zarządzania.
13. W opinii ZPAV należy dbać o to, by przyjęty model licencjonowania praw do utworów muzycznych nie ograniczał prawa do indywidualnego dysponowania tymi prawami przez uprawnionego.
14. Trudno przewidzieć kierunek zmiany cen licencji na korzystanie z praw autorskich. Z uwagi jednak na to, że proponowany model niewątpliwie ogranicza konkurencję i stwarza warunki do monopolu największych organizacji i narzucania cen przez te organizacje, bardziej realny wydaje się ogólny wzrost cen licencji dla użytkowników.

Mamy nadzieję, że przedstawione powyżej wyjaśnienia okażą się pomocne. Ze swej strony Związek Producentów Audio Video wyraża gotowość udziału w dalszych pracach nad przedmiotową Dyrektywą.

Z poważaniem

Adwokat Marek Staszewski
Pełnomocnik ZPAV